

ÅRSBERETNING 2014

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

FFO: - Et talerør for 335 000 personer

Med sine 77 medlemsorganisasjoner, som til sammen har mer enn 335.000 medlemmer, er FFO Norges største paraplyorganisasjon for organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke.

FFO er samarbeidsorgan for organisasjoner av mennesker med funksjonshemning og kronisk sykdom i Norge. FFOs overordnede mål er samfunnsmessig likestilling og deltakelse for personer med funksjonshemning og kronisk sykdom. Helt siden stiftelsen av FFO i 1950, har likestilling og funksjonshemmedes rettigheter preget arbeidet i fellesorganisasjonen på ulike innsatsområder i samfunnet f.eks. når det gjelder sysselsetting, utdanning, helsetjenester og offentlige kommunikasjoner.

Å endre samfunnet krever langsiktige strategier og utholdende innsats. Det sentrale i FFOs arbeid er samarbeidet mellom medlemsorganisasjonene.

Det er gjennom felles innsats vi kan få gjennomslag i politiske saker med stor betydning for mennesker som lever med kronisk sykdom og funksjonshemning. En viktig forutsetning i dette arbeidet er at organisasjonene gis medbestemmelse og anerkjennelse som representanter for mennesker med funksjonshemning og kronisk sykdom i det norske samfunnet.

- FFO ble stiftet 21. september 1950.
- FFO har 77 medlemsorganisasjoner
- Representerer ca. 335.000 medlemmer
- FFO organiserer i 19 fylker og ca. 100 kommuner

FFOs skriftserie nr. 01/15

ISSN 0801-8065

FFO-dokument: FFOs årsberetning 2014

Trykk: Allkopi

Opplag 250

FFOs hovedstyre 2013 - 2015

Bakerst fra venstre: Sindre Børke (Diabetesforbundet), Knut Magne Ellingsen (Hørselshemmedes Landsforbund), Svein Ove Langeland (Personskadeforbundet LTN), Tor Eikeland (ADHD Norge), Geirr Abelsen (Mental Helse), Merete Nilsen (Norsk Revmatikerforbund), Atle Lunde (Norges Blindeforbund), Janne P. Bjørklund (Landsforeningen Hjerter- og Lungesyke), Mona Enstad (MS-Forbundet i Norge), Rebecca Tvedt Skarberg (Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta). John Berg-Jensen (Foreningen for Fragilt X-Syndrom) og Thyra Kirknes (Norsk Dysmeliforening) var ikke til stede under fotograferingen.

Hovedstyrets oppsummering:

Nytt politisk farvann - ny politikk

2014 har vært preget av at vi står i et nytt politisk farvann og der ny politikk presenteres med høy frekvens. Siden regjeringen Solberg tiltrådte høsten 2013, har FFO brukt tiden godt for å bli kjent både med nye stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer.

En handlekraftig regjering har vist at de ønsker endring i Norge. Flere av regjeringens satsingsområder gjennom 2014 har fått direkte følger for de menneskene FFO jobber for, både på godt og vondt. Mange husker nok høsten 2014 best. Da la regjeringen Solberg fram sitt første helhetlige budsjett. Ett tema fikk svært mye oppmerksomhet; barnetillegget for uføre. Regjeringen la frem et forslag om å endre ordningen og legge seg på en standardisert sats tilsvarende drøye 7 000 kr per år per barn, uten differensiering. For svært mange barnefamilier var dette dramatisk, og enkelte familier stod i fare for å miste opp mot 100 000 kr. per år.

Saken fikk med rette stor oppmerksomhet og stor motbør. Gjennom både politisk arbeid, men også i stor grad interessepolitisk arbeid fra organisasjonene, førte forhandlingene med støttepartiene KrF og Venstre fram. Resultatet ble at dagens ordning med behovsprøvd barnetillegg blir videreført, men samtidig innføres det et tak: Ingen skal kunne motta mer enn 95 prosent av lønnsinntektene sine før de ble uføre.

Tilgjengelighetsseier

Teknisk forskrift til plan- og bygningsloven, TEK10, var et hett tema i 2014. Regjeringen varslet tidlig at de ønsket å forenkle kravene til boligbransjen, som i flere år har pekt på at blant annet krav til tilgjengelighet er så fordyrende for utbyggerne at det presser unge, førstegangskjøpere av bolig ut av markedet. Ett av tiltakene regjeringen vurderte var å redusere den såkalte «snusirkelen» fra 150 cm til 130 eller 140 cm.

Generalsekretær Liv Arum i vandehallen på Stortinget under fremleggelsen av statsbudsjettet for 2015

Funksjonshemmedes organisasjoner og andre fryktet for dårligere kvalitet og dårligere tilgjengelighet på boligene.

FFO har jobbet tett og målrettet sammen med blant annet Pensjonistforbundet, Norges Handikapforbund og Unge funksjonshemmede gjennom året. På tampen av året kom endelig den nye forskriften – der snusirkelen på 150 cm opprettholdes, og med mindre, men akseptable endringer.

Skyggerapportering

FFO fikk i 2014 ansvaret for å koordinere sivilsamfunnets skyggerapportering til FN-komiteen for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Skyggerapporten skal gi en beskrivelse av funksjonshemmedes menneskerettighetssituasjon i Norge i dag.

Norske myndigheter skal levere sin statsrapport til

Snusikrelen ble reddet. Regjeringen opprettholder en snusirkel på 150 cm.

FN-komiteen i juli 2015, og målet er at skyggerapporten skal gi et utfyllende og korrigerende bilde av forholdene.

Å skrive en skyggerapport er et omfattende og tidkrevende arbeid. Derfor har FFO fått hjelp av advokat Else Leona McClimans som har erfaring fra denne type arbeid fra tidligere. FFO har også etablert en arbeidsgruppe, som består av representanter fra paraplyorganisasjonene FFO, SAFO og Unge funksjonshemmede, samt representanter fra utvalgte andre organisasjoner.

Skyggerapporten vil være klar høsten 2015.

Politiske notater

Etter at FFO startet arbeidet med å produsere politiske notater som supplement til FFOs program kan vi trygt si at vi har fått et nytt, effektivt verktøy i vårt interessepolitiske arbeid. De politiske notatene

Advokat Else Leona McClimans bistår FFO i arbeidet med å skrive skyggerapporten til FN-komiteen for rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

gjør at vi i større grad er fleksible og kan svare opp politikken som utarbeides fra regjeringens side.

I 2014 ble det produsert fem politiske notater (se side 13). Vi har lyst til å særlig trekke fram to lanseringer: «Foreldre med funksjonshemmede barn» og «Pasientens helsetjeneste». Førstnevnte ble lansert under Arendalsuka, som et samarbeidsprosjekt mellom FFO og Nasjonalforeningen for folkehelsen. Dette ble lansert overfor en fullsatt sal, og med et flott panel av stortingspolitikere. Sistnevnte ble lansert i forbindelse med generalsekretær Liv Arums innlegg på Helsekonferansen 2014, med over 700 mennesker i salen.

Dette er lanseringer som viser at FFO erobrer nytt land og arenaer på en konstruktiv måte og som blir lagt merke til.

BPA endelig rettighetsfestet!

I februar 2014 frontet både statsminister Erna Solberg, finansminister Siv Jensen og helse- og omsorgsminister Bent Høie lovendringsforslaget om å rettighetsfeste brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Mandag 16. juni ble forslaget behandlet i Stortinget og endelig rettighetsfestet.

Heidi Sørli-Rogne (foran) fra FFO, sammen med finansminister Siv Jensen, Helseminister Bent Høie og statsminister Erna Solberg. Bildet er tatt i forbindelse med et frokostmøte der regjeringen orienterte om at de ønsket å rettighetsfeste BPA.

- Vi er glad for at denne ordningen nå blir rettighetsfestet. Det betyr at alle som har krav på tilbudet skal få det. Det vi imidlertid er bekymret for er behovstimerammen på minimum 25 timer, som er vilkårene for å få rett til å få tjenesten, sier Berit Therese Larsen, fagpolitisk rådgiver ved Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO).

«I intervallet mellom 25 og 32 timer kan kommunen bare avstå fra å innfri denne rettigheten dersom tilbudet blir vesentlig dyrere. Dette skal kommunen dokumentere. Ved uenighet skal kommunen fatte et vedtak og bringe saken inn for fylkesmannen til overprøving», heter det i høringsnotatet.

Invitert til kake på Stortinget

Torsdag 12. juni ble FFO, sammen med flere andre organisasjoner for funksjonshemmede invitert til Stortinget av Høyre og FrP. Saksordfører Kari Kjønnås Kjos (Frp) i helse- og omsorgskomiteen inviterte til marsipankake og feiring.

- Dette har vi kjempet for i mange år, og nå er det endelig en realitet – BPA er rettighetsfestet. Takk til alle dere som har jobbet for å få dette på plass, sa leder i FFO, Knut Magne Ellingsen under markeringen på Stortinget.

Sjeldenhet på dagsorden

Habilitering hele livet var hovedtema på konferansen «En sjelden dag 2014» som handlet om utfordringer mennesker med sjeldne diagnoser møter i livene sine.

Hovedtemaet var valgt fordi barn som fødes med en sjelden tilstand også blir voksne.

- Utfordringen er derfor å finne gode løsninger der det er god sammenheng mellom de ulike tjenestene som den enkelte har behov for i hverdagen og gjennom et helt liv. For mange er overgangene fra barn til ungdom og fra ungdom til voksen vanskelige. Det oppleves ofte som en stafett der ingen overtar pinnen, sa FFOs generalsekretær Liv Arum i sin åpningstale.

Innledningene på konferansen handlet blant annet om samarbeid i habiliteringen. Her fikk de 150 tilhørerne i salen et sterkt vitnesbyrd fra Arne-Richard Stadaas som er far til en jente med kraniofacial tilstand.

Et annet tema det ble innledet om var habilitering og mestring. Krister Fjermestad, psykologspesialist ved Frambu, snakket om mestringsstrategier for å leve med en sjelden kronisk tilstand. Han ble etterfulgt av likemannskoordinator i Norsk forening for cystisk fibrose, Åshild Fitje, som fortalte om hvordan likemannsarbeid er et bidrag til å håndtere hverdagen med en sjelden diagnose.

Leder i FFO, Knut Magne Ellingsen, gjør seg klar til En sjelden dag 2014.

Brukermedvirkere i NAV samlet

Nær 50 brukermedvirkere deltok da FFO Vestfold og FFO Telemark inviterte til erfaringskonferanse for brukermedvirkere i NAV i oktober.

Konferansen var et ledd i FFOs prosjekt «NAVigatør i ukjent farvann», og allerede etter tre år kan FFO Telemark og FFO Vestfold konstatere at brukermedvirkningen i NAV har kommet langt.

NAV-direktør i Vestfold, Trine Heibø Holm, skrøt av det gode samarbeidet med FFO samtidig som hun var åpen på at det fremdeles er utfordringer som må løses før brukermedvirkningen er helt på plass ved alle NAV-kontor i området. Holm trakk dessuten fram gode erfaringer med å ha en FFO-representant som leder i brukerutvalget. Det er i dag Kirsten Bakke som er leder av utvalget.

Fylkesleder i Vestfold, Liv Sannum, var opptatt av at rådmannen også har en rolle og et ansvar i dette partnerskapet mellom stat og kommune.

Fra Telemarks side kunne de i likhet med Vestfold vise til gode erfaringer med en brukerrepresentant som leder av fylkes-NAV. Ola Vea Gustavsen og Knut H. Bjaaland representerte begge FFO i NAV Telemark, førstnevnte som leder.

Arbeids- og utdanningsreiser permanent

Arbeids- og utdanningsreiser skal bidra til at personer som har forflyttingsvansker på grunn av nedsatt funksjonsevne, skal kunne komme seg til og fra arbeid og utdanning. Ordningen har i mer enn et tiår kun vært en prøveordning, men fra 1. september 2014 trådte den nye forskriften i kraft som en permanent ordning.

- FFO har jobbet i mange år for at denne ordningen skulle bli en permanent ordning, og det er svært bra at ordningen nå hjemles i en egen forskrift som ble iverksatt, sier Grete Crowo, fagpolitisk rådgiver i FFO.

Arbeids- og utdanningsreiser har, som prøveordning, i hovedsak vært knyttet til vanskeligheter med å benytte offentlig transport. For ordningen er det fortsatt et krav at kollektivreise må medføre så store belastninger at offentlige kommunikasjonsmidler ikke kan benyttes.

Samtidig er det presisert i den nye forskriften at man også kan få støtte til arbeids- og utdanningsreiser hvis man er midlertidig fratatt førerkortet av medisinske årsaker, og ikke kan komme seg til arbeid eller utdanning på annen måte.

Arbeids- og utdanningsreiser er derfor en god ordning for mange mennesker med epilepsi som mister førerkortet, og som ikke kan ta kollektivt til jobb.

Rådgiverne Heidi Sørлие-Rogne og Grete Crowo i FFO ser på arbeids- og utdanningsreiser som et godt virkemiddel for et mer inkluderende arbeidsliv, og opplever at ordningen totalt sett er blitt bedre enn prøveordningen.

Gjennom ordningen kjører du drosje til og fra arbeids- eller utdanningssted. Du betaler en egenandel per reise til drosjesjåføren, tilsvarende den rimeligste kostnaden til transport med offentlig kommunikasjon pluss et tillegg på 10 prosent.

FFO ser på arbeids- og utdanningsreiser som et godt virkemiddel for et mer inkluderende arbeidsliv, og opplever at ordningen totalt sett er blitt bedre enn prøveordningen.

- Departementet foreslo opprinnelig en høyere egenandel, men etter høringsrunden ble den nedjustert til 10 prosent. Det er også positivt at ordningen ble omgjort til en «reisekort-ordning», og at brukerne ikke lenger må bestille transport via et kjørekontor, sier Crowo.

Alle som får vedtak om støtte til arbeids- og utdanningsreiser gjennom NAV mottar et reisekort og informasjon om hvordan kortet benyttes. Man har selv ansvar for å bestille transport, og man kan selv velge hvem en vil bestille reise hos men transportør må ha løyve til å utføre persontransport, som regel drosje.

FFO ser på arbeids- og utdanningsreiser som et godt virkemiddel for et mer inkluderende arbeidsliv, og opplever at ordningen totalt sett er blitt bedre enn prøveordningen (foto: Colourbox).

Endelig ny ordning for aktivitetshjelpemidler

FFO har i flere år jobbet for at 26 årsgrensen på aktivitetshjelpemidler må oppheves. 1. juli 2014 fikk vi endelig lønn for strevet – da kan personer over 26 år få støtte til aktivitetshjelpemidler fra NAV.

Ordningen er avgrenset til aktivitetshjelpemidler og omfatter dermed ikke hjelpemidler til trening, stimulering og aktivisering. Med aktivitetshjelpemidler menes hjelpemidler som er spesielt utviklet for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne drive med fysisk aktivitet.

- FFO har deltatt i en arbeidsgruppe i Arbeids- og sosialdepartementet i prosessen med å utforme denne ordningen, forteller juridisk rådgiver ved FFOs Rettighetssenter, Heidi Sørлие-Rogne.

Den nye ordningen er rammefinansiert, for 2014 ble det satt av 55 millioner kroner. Det betyr at du ikke kan få støtte til aktivitetshjelpemidler når den årlige bevilgningen er brukt opp. Er rammen brukt opp

må du i tilfelle vente med å søke på nytt igjen til året etter.

Det er også innført en egenandel for aktivitetshjelpemidler. Egenandelen er satt til 10 prosent av kjøpesummen for hjelpemidlet, men maksimalt kr. 4 000,- per hjelpemiddel.

- Ut i fra de rammene som ble gitt av departementet er vi fornøyd med ordningen vi har fått på plass. Det er selvsagt mulighet for forbedringer, og vi oppfordrer brukere av ordningen til å ta kontakt med Rettighetssenteret om det oppdages utfordringer eller begrensninger i ordningen som vi kan jobbe videre med interessepolitisk, sier Sørлие-Rogne.

Fra ingenting til businesskvinne

- Jeg er blitt en dyktig forretningskvinne, sier Martha Hiwa (48) fra landsbyen Kalembo i Balakadistriktet i Malawi. En levekårsundersøkelse for ti år siden endret livet hennes.

November 2014: Malawi gjør seg klar til en sesong med regn. Grøfter graves og renses, slik at de kan ta unna store vannmengder som kommer om bare uker, kanskje dager. Malawi er også landet Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO), i samarbeid med paraplyorganisasjonen FEDOMA og det norske forskningsmiljøet SINTEF, gjennomførte sine første levekårsundersøkelser blant funksjonshemmede. Dette er nå ti år siden.

Rachel Kachaje er tidligere minister for funksjonshemmede og eldre i Malawis regjering

- Dataene lever fortsatt

Rachel Kachaje er tidligere minister for funksjonshemmede og eldre i Malawis regjering. Hun har også vært leder i FEDOMA. Hun forteller at dataene fra levekårsundersøkelsene fortsatt lever og er i bruk.

- Dokumentet er fortsatt i aller høyeste grad levende og brukes av dagens regjering. Målet var jo å oversette resultatene til handling, og det har til en viss grad skjedd. Men nå har det gått lang tid, og det er absolutt behov for en ny undersøkelse, for å kartlegge dagens situasjon – ti år etter, sier Rachel.

Vurderer oppfølging

Generalsekretæren i SAFOD, Mussa Chiwaula, er også positiv til resultatene av levekårsundersøkelsen og enig at det kan være på tide med en ny kartlegging.

- Lavekårsundersøkelsen er et viktig våpen i vår kontakt med myndighetene for å fortelle og dokumentere hvordan funksjonshemmede har det, sier Chiwaula.

FFO har sammen med SINTEF gjennomført levekårsundersøkelser i flere land i det sørlige Afrika; Namibia, Zimbabwe, Zambia, Mosambik, Lesotho, Swaziland og er i slutfasen i Botswana. I tillegg

Bistandsrådgiver i FFO, Hanne Witsø, har ledet arbeidet med levekårsundersøkelsene i det sørlige Afrika.

planlegges det levekårsundersøkelser i Angola.

- Det er naturlig å tenke på oppfølging i enkelte land, for eksempel Malawi. Det ville kunne dokumentere om levekårene har endret seg i positiv retning. Dette er naturligvis avhengig av finansiering fra NORAD, sier prosjektleder Hanne Witsø i FFO.

Martha Hiwa

Oktober og november er Malawis varmeste. Skal du ha frukt, er dette riktig tidspunkt. Det er nå det modnes, og langs veien selges det mango i lange baner.

I landsbyen Kalembo i Balakadistriktet møter vi fembarnsmoren Martha Hiwa (48). Som femåring fikk hun en kronisk malarieinfeksjon som gjorde henne funksjonshemmet. Hun har vanskelig for å bevege

Livet til fembarnsmoten Martha Hiwa (48) endret seg for ti år siden, da hun ble med i levekårsundersøkelsen. Nå kaller hun seg en en businesskvinne. Hun kjøper og selger mais og har geiter i fjøset bak huset. Det lever hun av i dag.

seg og er avhengig av krykke for å komme seg rundt.

- Jeg hadde en vanskelig oppvekst etter at jeg ble rammet av malaria. Skolen lå langt unna, og det ble for strevsomt å komme seg dit, til tross for at foreldrene mine oppfordret meg til å gå, forteller Martha. En daglig tur på 10 kilometer ble for mye for henne, og hun droppet ut av skolen som 12-åring. Forholdene hjemme var vanskelige. Familien hadde lite å rutte med under gresstaket i landsbyen.

Et besøk som forandret alt

Livet endret seg for ti år siden, da hun ble med i levekårsundersøkelsen.

- Å delta i levekårsundersøkelsen var en øyeåpner for meg. Jeg ble stilt spørsmål om mine levekår, som jeg hadde tatt for gitt. Jeg visste ikke hvilke rettigheter og muligheter jeg hadde. Jeg fikk ny innsikt og ble et nytt startpunkt for meg.

Martha deltok i flere tiltak i kjølvannet av undersøkelsen. Blant annet ble hun gitt oppstartspenger til å starte egen forretning. I dag selger hun mais og lever av noen få geiter hun har i fjøset bak huset. Etter hvert fikk hun penger nok til å bygge sitt eget hus.

- Det er lenge siden jeg har spurt mannen min om penger nå, smiler hun.

Martha er dessuten aktiv i selvhjelpsgrupper i sitt område, men hun opplever at det er mange som ikke deltar.

- Tilgjengelighet er fortsatt et problem, det er mange som opplever det som vanskelig å komme seg på møter. Bare litt flere rullestoler ville hjulpet mange, mener hun.

- Dessuten må det satses mer på utdanning. Ikke bare selve utdanningen, men også det faktum at mange har lang reisevei og at skolene ikke er tilgjengelige. Det er det viktig å få gjort noe med.

Lansering på Arendalsuka: - Utslitt, usynlig og utnyttet?

FFO lanserte sitt politiske notat ”Foreldre med funksjonshemmede barn”, under Arendalsuka 2014. Tittelen på lanseringen var «Utslitt, usynlig og utnyttet? Hvordan skaper vi en bedre pårørendepolitikk?».

Tove Skyttemyr (t.v.), Freddy de Ruiters (Ap), Liv Arum (FFO), Kari Kjønnaas Kjos (FrP), Olaug Bollestad (KrF), Anne Kjersti Toft (Nasjonalforeningen) og Svein Harberg (H) deltok under FFOs lansering av det politiske notatet om pårørendepolitikk.

Rammen for lanseringen var seminaret «Utslitt, usynlig og utnyttet? Hvordan skaper vi en bedre pårørendepolitikk?», som FFO arrangerte sammen med Nasjonalforeningen for folkehelsen.

Møtet ble innledet av FFOs generalsekretær Liv Arum, som fortalte om både sine personlige erfaringer og andre pårørende som føler at de ikke når ut til støtteordningene etter dagens modell.

- Mange lovnader, lite handling

Både publikum og ekspertpanelet som bestod av Liv Arum, Tove Skyttemyr (pårørende) og Anne Kjersti Toft (rådgiver i Nasjonalforeningen for folkehelsen), kritiserte politikerne og mente at det var mange lovnader, men lite handling.

Arum la stor vekt på utfordringene til pårørende og den vanskelige veien til nødvendig støtte. Under innlegget trakk hun frem FFOs nye politiske notat

om pårørendepolitikk som påpeker vanskelighetene med å være sin egen koordinator i slike situasjoner.

- Det er en realitet at mange foreldre opplever det som mer slitsomt å kjempe mot systemet, for å få rett til den hjelpen og de tjenestene de har rett til, enn det å ha ansvar for et barn, sa Liv Arum under lanseringen.

Skildret livet som pårørende

Tove Skyttemyr, som selv er pårørende til en funksjonshemmet 18-åring, skildret om livet som pårørende og de daglige kampene hun har kjempet mot blant annet NAV. Mammaen, studenten, tidligere politiker og NAV-arbeider, Tove Skyttemyr er kritisk til politikerne, men fremdeles optimist.

- Det er kjempespennende at vi tar opp viktige problemstillinger, som pårørendepolitikk, her i Arendalsuka. Det er absolutt rette arena for å få politikerne engasjert. Det er klart at hver gang man forteller dem om sannheten, så får de straks noe mer kunnskap, også håper vi at de tar det med seg sentralt og faktisk gjør noe med det, sa Skyttemyr.

Politisk debatt

Lanseringsarrangementet ble avsluttet med politisk samtale og debatt mellom Kari Kjønnaas Kjos (FrP), Freddy de Ruiters (Ap) og Olaug Bollestad (KrF).

Arendalsuka er en arena for uformelle møter mellom politikere, næringsliv, media og den generelle befolkningen. Visjonen for arrangementet er å være en årlig arena, hvor nasjonale aktører innenfor politikk, samfunns- og næringsliv møter hverandre og folk for debatt og utforming av politikk for nåtid og framtid.

Prosjektleder for FFOs politiske notater, Berit Therese Larsen, med fjorårets fem politiske notater.

FFOs politiske notater i 2014

■ FFOs plattform for arbeidslivspolitik: Flere i arbeid (01/14)

FFOs anbefalinger for å få flere funksjonshemmede i jobb. Områder som omtales er overgangen fra utdanning til arbeid, å stå i jobb, arbeidsavklaring, å stå utenfor arbeidslivet, arbeidsrettede tiltak og et mer inkluderende arbeidsliv.

Notatet ble lansert i frokostmøte i FFO 25. mars.

■ Pasient og bruker i sentrum: Pasientens helsetjeneste (02/14)

FFOs anbefalinger for hvordan helsetjenesten kan bli bedre gjennom å sette pasient og bruker i sentrum. Områder som omtales er gode pasientforløp og sømløse overganger, spesialisthelsetjenesten, kommunehelsetjenesten og brukermedvirkning.

Notatet ble lansert under Helsekonferanse 8. mai.

■ FFOs notat om Foreldre med funksjonshemmede barn (03/14)

FFOs anbefalinger for å ivareta og støtte foreldre med funksjonshemmede og alvorlig syke barn. Områder som omtales er koordinering og helhet i tjenestetilbudet, organisering av tjenester, økonomiske støtteordninger, bolig og tilskuddsordninger og likhet og sikkerhet. Notatet ble lansert under Arendalsuka 12. august.

■ FFOs notat om en god skolepolitikk: En skole for alle (04/14)

FFOs anbefalinger for en god skole med læring og kunnskap for alle elever. Områder som omtales er elevens rettssituasjon, organisering – lærere og skoleledelse, støtteapparatet, og skolemiljøet – avgjørende for læring og deltagelse.

Notatet ble lansert i frokostmøte hos oss 11. november.

■ En fremtidsrettet boligpolitikk: Gode boliger for alle (05/14)

FFOs anbefalinger for en god og trygg bosituasjon for funksjonshemmede og kronisk syke. Områder som omtales er brukeren i sentrum, boligplanlegging for alle, etablering i egen bolig, utleieboliger og Husbankens virkemidler.

Notatet ble lansert under FFOs representantskapsmøte 22. november.

Frokostseminaret ble avsluttet med en politisk dialog og debatt mellom Stortingspolitikere (f.v.) Christian Tynning Bjørnø (Ap), Kirsti Bergstø (SV), Bente Thorsen (FrP) og Henrik Asheim (H).

- En skole for alle

I november lanserte FFO sitt nye politiske notat, «En skole for alle». Statssekretær i Kunnskapsdepartementet, Birgitte Jordahl, takket FFO for å være tydelige og konkrete i anbefalingene til regjeringen.

Liv Arum presenterte FFOs notat, og la vekt på at elevene vi representerer har rett, men får ikke rett.

- Det er nesten et helt årskull i grunnskolen som får spesialundervisning. Kunnskapsministeren har sagt at i fremtidens Norge er kunnskap viktigere enn olje. Derfor er det viktig at alle som har rett, faktisk får rett, og at kvaliteten på undervisningen er god, slik at alle får et godt læringsutbytte, sa Liv Arum.

Statssekretær Birgitte Jordahl kommenterte FFOs notat under frokostmøtet og lanseringen.

- Det er flott å ha kontakt med dere. Dere gjør en strålende innsats. Det er ikke tvil om at politikk utvikles i møte med menneskene og de som representerer dem, og der gjør FFO og deres medlemsorganisasjoner en fantastisk jobb. Dere er sterke pådrivere med et sterkt engasjement, og kjenner på kroppen de utfordringene om må tas tak i fra sentralt hold, sa Jordahl.

Åsne Midtbø Aas fra Dysleksi Norge representerte stemmen fra grasrota under frokostmøtet. Hun har

lenge karakterisert skolen som en «bingoskole» for elever med særskilte behov.

- Vi opplever det slik at om du er elev med særskilte behov, så skal du være heldig med foreldre, kommunene du bor i, barnehage og skole, lærer, rektor og støttesystem. Vi opplever at det i alt for stor grad er tilfeldighetene som rår – og at det er tilfeldighetene som bestemmer om du får det du har behov for, sa Åsne.

Åsne Midtbø Aas fra Dysleksi Norge beskrev bingo-skolen på en god måte under lanseringen av notatet.

FFOs Representantskap: - Familien vokser

To nye organisasjoner ble medlem i FFO-paraplyen under representantskapsmøtet i helgen. Dermed representerer FFO nå 77 medlemsorganisasjoner.

Styreleder Knut Magne Ellingsen åpnet FFOs Representantskap 22. november 2014.

44 av FFOs medlemsorganisasjoner var til stede under FFOs representantskapsmøte 22. november. I tillegg var flere av FFOs fylkesorganisasjoner til stede.

Foruten de formelle møtepunktene i representantskapet, fikk forsamlingen gode innledninger og påfølgende diskusjoner med Ole Frithjof Nordheim, som er leder av Prioriteringsutvalget, samt en innledning fra Ivar Sæther, som sitter i det regjeringsoppnevnte ekspertutvalget som er i ferd med å gjennomgå NAV. Nye medlemmer i FFO

To organisasjoner hadde søkt om medlemskap i FFO, og søknaden ble behandlet i representantskapet.

Stine Buan fra Blærekreftforeningen og Pål Kjeldsen fra Hjernesvulstforeningen presenterte sine respektive organisasjoner.

Blærekreftforeningen er en interesseorganisasjon for alle som er berørt av blærekreft. Gjennom organisasjonen kan du møte noen av de 11 000 som lever med blærekreft i Norge, deres pårørende og andre interesserte. Foreningen har 165 medlemmer.

Hjernesvulstforeningen ble etablert 22. mars 2009, og har i overkant av 500 medlemmer. Både de som har fått diagnosen hjernesvulst og pårørende kan bli medlemmer. Foreningen har som mål å være en støtte for disse, og bidra til å spre kunnskap om hva det vil si å leve med denne diagnosen.

Rettighetssenterets arbeid i 2014

Det kan være stor forskjell på å ha en rettighet og å få oppfylt rettighetene i praksis. Det er erfaringen fra FFOs rettighetssenter i 2014 - som foregående år. I 2014 var det særlig innenfor NAV og i saker om uførepensjon at funksjonshemmede og kronisk syke opplevde problemer. Mange opplevde usikkerhet i forbindelse med ny uførereform. Et annet problemområde var tilrettelegging for funksjonshemmede og kronisk syke i barnehage og skole, særlig var spesialundervisning i grunnskolen et vanskelig område for mange.

Rettighetssenteret er et lavterskeltilbud som tilbyr gratis rettshjelp til funksjonshemmede, kronisk syke og pårørende. Rettshjelpen ytes av jurister, fortrinnsvis på telefon eller e-post. All hjelp er gratis. Rettighetssenteret registrerer sakene i en database i tråd med personopplysningsloven og driften er registrert hos Datatilsynet.

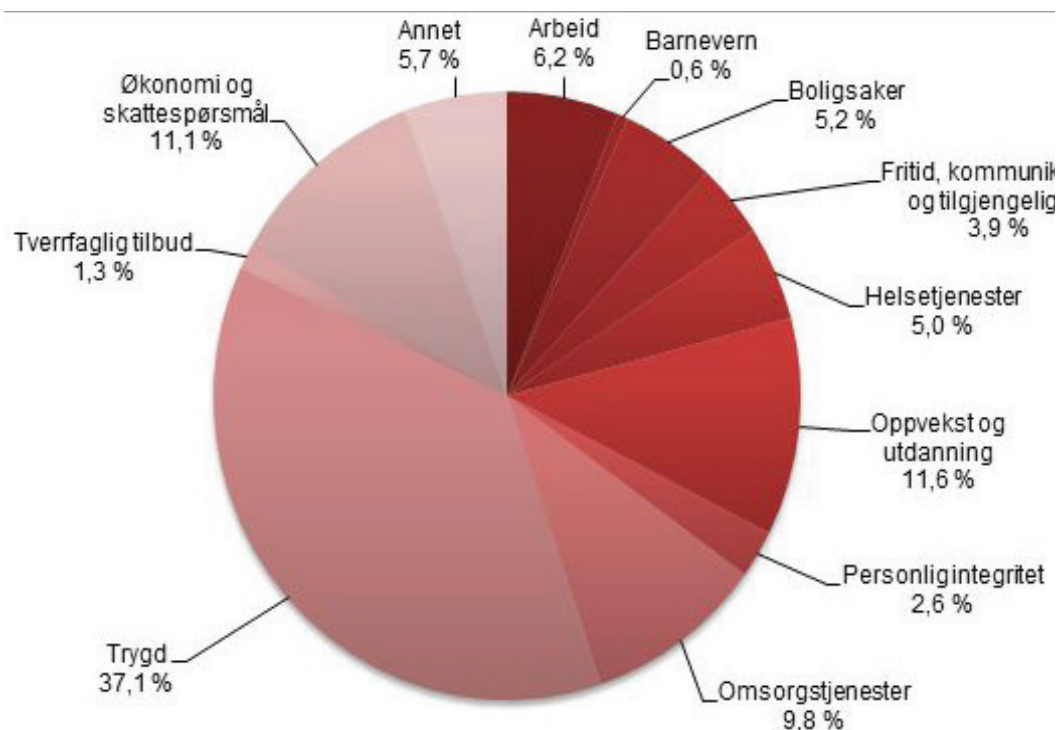
Henvendelsene til Rettighetssenteret viser at det er et stort behov for rettshjelp og at senteret har en viktig rolle å fylle. Det er både et stort behov for generell informasjon og for veiledning i konkrete saker.

Mange som kontakter Rettighetssenteret opplyser at de ikke har nådd frem med sin henvendelse til det offentlige, at de ikke har fått tilstrekkelig informasjon og hjelp, eller at etaten har opptrådt på en lite tillitsvekkende måte. Innringerne opplyser at de tar kontakt med Rettighetssenteret fordi de kan få helhetlig veiledning hos oss. Det er senterets styrke at juristene ved Rettighetssenteret kan veilede innenfor hele velferdsrettens område. De som ringer trenger derfor ikke å være redd for at de har ringt feil instans med feil spørsmål. Rettighetssenteret hjelper til med å identifisere innenfor hvilket fagområde problemet hører hjemme og gi hjelp ut fra dette.

Noen tar også kontakt fordi de ønsker å kvalitets-sikre den informasjonen de har fått fra det offentlige. De oppfatter Rettighetssenteret som en nøytral instans som gir korrekt informasjon. Svært mange trenger råd i forbindelse med klage på et vedtak. De lurer både på om vedtaket er riktig og hvordan de bør argumentere i klagen.

Hovedsakelig arbeider Rettighetssenteret etter prinsippet hjelp til selvhjelp, det vil si å forklare regelverket, gi råd og argumenter i den enkelte sak og motivere den enkelte til å stå på videre selv. Enkelte trenger imidlertid mye mer veiledning enn Rettighetssenteret har kapasitet til å gi. For personer som henvender seg med komplekse problemstillinger eller som er i en vanskelig livssituasjon er ikke hjelp til selvhjelp nødvendigvis tilstrekkelig for å kunne ivareta egne interesser.

I 2014 fikk Rettighetssenteret tilskudd fra tilskuddsordningen til tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Med dette tilskuddet kunne vi utvide åpningstidene og i større grad enn tidligere gi mer hjelp og veiledning til den enkelte.

Illustrasjonen viser hva sakene Rettighetssenteret dreide seg om. 37,1 prosent av sakene handlet om NAV.

Rettighetssenterets erfaringer om svake punkter og uheldige konsekvenser av regelverket benyttes som en del av FFOs interessepolitiske virksomhet for å bedre funksjonshemmede og kronisk sykes levekår.

Rettighetssenteret ble opprettet i 2000 som et prosjekt under Regjeringens handlingsplan for funksjonshemmede 1998-2001, og eies og drives av FFO. Senteret har tillatelse fra Tilsynsrådet til å drive rettshjelpvirksomhet.

Saker Rettighetssenteret har behandlet i 2014

I 2014 behandlet Rettighetssenteret 1251 saker. Sakene fordelte seg tematisk omtrent som tidligere år. Saker om NAV og folketrygdloven dominerte. Disse sakene har ligget stabilt høyt de siste årene og utgjorde i 2014 37,1 prosent av alle behandlede saker. Blant NAV-sakene var det klart flest saker om uførepensjon. Saker om uførepensjon økte med ca. 13 prosentpoeng, fra 17 til 30 prosent.

Hva handler sakene om?

Uføresakene handlet i stor grad om vilkårene for å få uførepensjon i folketrygdloven var oppfylt eller ikke. Noen ønsket råd og veiledning før de søkte, andre trengte bistand til å skrive en klage til NAV eller anke til Trygderetten. Mange hadde spørsmål knyttet til beregning av uføretrygd, og spørsmål om friinntekt og revurdering av uføregrad.

En særskilt problemstilling som gikk igjen var i hvilken grad vilkårene for å få beregnet uføretrygden etter reglene om ung ufør var oppfylt eller ikke. Mot slutten av året kom det mange henvendelser knyttet til gjennomføringen av den nye uførereformen. Mange opplevde stor usikkerhet knyttet til hvordan reformen ville slå ut for dem i tiden etter 1. januar 2015.

Etter NAV-sakene, var det flest saker om oppvekst og utdanning. Antall saker gikk noe ned fra 2013 og saksmassen utgjorde 11,6 prosent av alle saker i 2014. Sakene om oppvekst og utdanning gjaldt ulike problemstillinger knyttet til manglende tilrettelegging i barnehage, skole og høyskole/universitet. De aller fleste sakene gjaldt manglende tilpasset opplæring og spesialundervisning i grunnskolen. Saker om økonomi og skattespørsmål utgjorde

11 prosent av alle saker - en større andel av alle saker sammenlignet med i 2013. Denne økningen har hovedsakelig kommet innenfor forsikring og rettshjelp.

Innenfor temaet omsorgstjenester lå antall henvendelser på samme nivå som i 2013, men i 2014 kom det flere saker med spørsmål om avlastning sammenlignet med fjoråret.

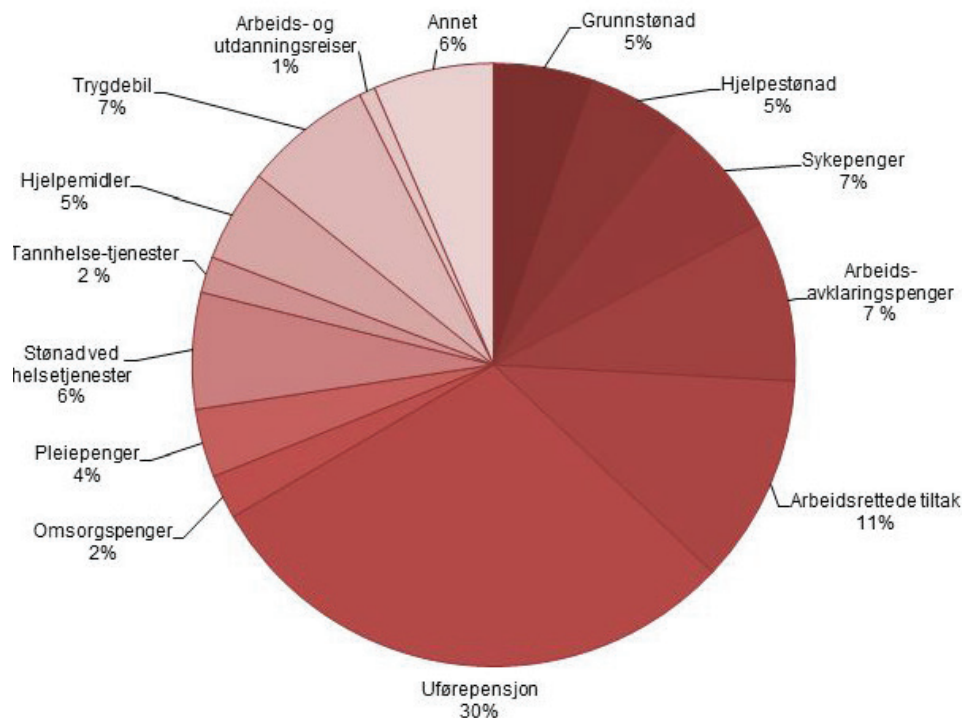
Saker om fritid, kommunikasjon og tilgjengelighet gikk ned fra 78 saker i 2013 til 49 saker i 2014; dette utgjør en nedgang på 2,2 prosentpoeng, fra 6,1 til 3,9 prosent av henvendelsene.

Saker om barnevern utgjorde bare 0,6 prosent av alle saker i 2014. Dette var en nedgang fra 20 saker i 2013 til bare 7 saker i 2014.

Hvem tar kontakt?

Funksjonshemmede og kronisk syke selv, samt deres pårørende utgjorde til sammen ca. 85 prosent av de som henvendte seg.

6,3 prosent av alle henvendelser kom fra tjenesteapparatet/myndigheter og dreide seg oftest om offentlig ansatte som ønsket informasjon om hvilke

Saker om NAV dominerer henvendelsene til Rettighetscenteret. Illustrasjonen viser hvordan NAV-sakene fordeler seg tematisk.

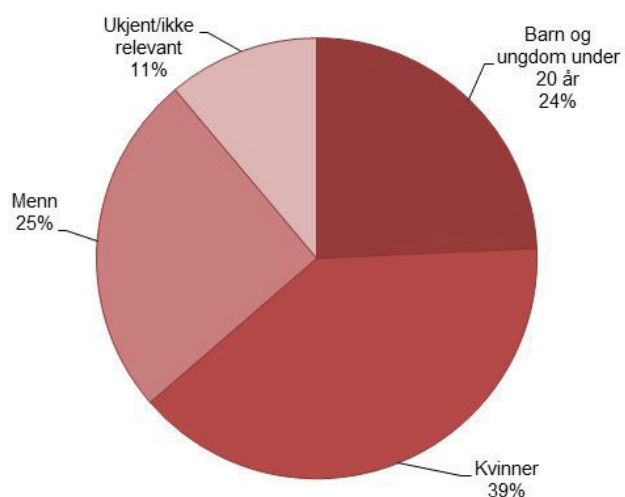
regler som gjaldt på andre fagområder enn det de selv arbeidet med. Det var for eksempler sosionomer og koordinatører som bistod personer og familier, og som ønsket å få nyttige tips og råd i sitt arbeid.

Fremkom det av samtalen eller e-posten, ble informasjon om kjønn og alder på den saken gjaldt registrert. 25 prosent av sakene gjaldt barn og ungdom under 19 år. 41 prosent gjaldt kvinner fra 20 år og oppover, mens 25 prosent av sakene gjaldt menn fra 20 år og oppover. I 10 prosent av sakene var alder ukjent eller ikke relevant for saken.

I 71 prosent av sakene var det opplysninger om hvilket fylke saken gjaldt. Statistikken viser at det var flest saker fra Oslo, Akershus og Hordaland.

I 2014 behandlet Rettighetscenteret 1251 saker. I flere av disse sakene har det vært relativt omfattende korrespondanse mellom vedkommende som henvendte seg og Rettighetscenteret, men gjentatte henvendelser i samme sak går ikke frem av statistikken. Hvor mange som ikke når frem til oss, går heller ikke frem av statistikken.

Mange kontakter Rettighetscenteret på epost. Dette ser mange som en fordel fordi de kan kontakte oss uavhengig av åpningstiden og de får et skriftlig svar på spørsmålet sitt.

Illustrasjonen viser hvem som tar kontakt med FFOs Rettighetscenter.

FFOs høringsuttalelser i 2014:

FFO har avgitt høringsuttalelse på følgende saker i 2014:

- Forslag til forskrift om å autorisere manuellterapeuter i henhold til helsepersonelloven (13. januar 2014)
- Statens vegvesens handlingsprogram 2014-2017 (15. januar 2015)
- Endringer i blåreseptforskriften – nytt system for stønad til legemidler etter individuell søknad. (15. januar 2014)
- NAV: Arbeidsrådgivning rolle, ansvar og hovedoppgaver (16. januar 2014)
- Forslag til endring av vegtrafikkloven, kjøretøyforskriften og forskrift om krav til sykkel (21. januar 2014)
- Forslag til endring i forskrift om arbeidsavklaringspenger § 2 - om maksimal stønadsperiode. (6. februar 2014)
- framlegg til endringer i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportlova). (26. februar 2014)
- Forslag til enkelte tilpasninger i deler av folketrygdens regelverk - ny uføretrygd, (3. mars 2014).
- NOU 2013:12 Ny uførepensjon i private tjenestepensjonsordninger, (6. mars 2014).
- Hjemmel for å kreve politiattest fra personer som arbeider med mindreårige i kulturinstitusjoner, (9. mars 2014).
- Forslag til enkelte tilpasninger i deler av folketrygdens regelverk som følge av innføring av ny uføretrygd, (1. april 2014).
- Forslag til endringer i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven - forenkling av regelverket om oppfølging av sykmeldte arbeidstakere, (24. juni 2013).
- Forskrift om arbeids- og utdanningsreiser (AU-reiser) for personer med nedsatt funksjonsevne - landsdekkende og permanent ordning, (11. april 2014).
- Herreløs arv - forslag til endringer i arveloven, (1. juli 2014).
- Om tildelingsordning og medlemsfordeler, Extrastiftelsen, (20. juni 2013).
- Ny ordning med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år, (13. juni 2014).
- Ruters reisevilkår, (16. juni 2014).
- Revidert lov om anke til Trygderetten, (10. juli 2014).
- Et enklere tiltakssystem tilpasset brukernes behov, (4. august 2014).
- Endring i byggteknisk forskrift (TEK 10), (1. september 2014).
- Nytt felles parkeringsregelverk for offentlig og privat parkering, (1. september 2014).
- Fritt behandlingsvalg, (16. september 2014).
- Forslag om innføring av plikt til å stille vilkår om deltakelse i aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad til livsopphold med hjemmel i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, (4. september 2014).

- Veileder om barn med funksjonsnedsettelse i barnevernet, (1. oktober 2014).
- Veileder til forskrift om habilitering/rehabilitering/Individuell plan/koordinator, (1. september 2014).
- Høring om endringer i arbeidsmiljølovens regler om midlertidig ansettelse og inn-/utleie fra bemanningsforetak, (25. september 2014).
- Forenkling av det norske anskaffelsesregelverket, (31. oktober 2014).
- Forslag til endringer i valgloven og valgforskriften, (31. oktober 2014).
- Endring av forskrift om stønad til helsetjenester mottatt i et annet EØS-land (gjennomføring av pasientrettighetsdirektivet, (1. oktober 2014).
- Forslag om å oppheve legemiddelforskriften, (2. oktober 2014).
- Utdanning og forskning i spesialpedagogikk - veien videre, rapport fra Ekspertgruppen for spesialpedagogikk, (31. oktober 2014).
- Forslag om tilgang til helseopplysninger mellom virksomheter, (14. november 2014).
- Forenkling av regelverket for dekning av pasienters reiseutgifter (pasienttransport), (26. november 2013).
- Utkast til endring i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (pasienttransport), (2. desember 2014).

FFOs merknader til Stortinget i 2014

FFO har avgitt merknad til Stortinget på følgende saker i 2014:

Helse- og omsorgskomiteen:

- Prop. 72L (2013-2014) Pasientjournalloven og helseregisterloven.
- Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven (rett til brukerstyrt personlig assistanse).
- Prop. 66 L (2013-2014) Endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover.
- Representantforslag 75 S (2013-2014) – NAV-ombud.

Arbeids- og sosialkomiteen:

- Prop. 39 L (2014–2015) Endringer i arbeidsmiljøloven og sosialtjenesteloven, Et arbeidsliv for alle.
- Meld. St. 45 (2012-2013): Frihet og likeverd - Om mennesker med utviklingshemming.

I forbindelse med Statsbudsjett 2015 avga FFO merknader til følgende komiteer:

- Finanskomiteen
- Helse- og omsorgskomiteen
- Arbeids- og sosialkomiteen
- Familie- og kulturkomiteen
- Kommunal- og forvaltningskomiteen
- Transport- og kommunikasjonskomiteen

Prosjekter fra Extrastiftelsen

Følgende prosjekter fra Extrastiftelsen har vært i drift i 2014. Enkelte av prosjektene er drevet gjennom FFOs sekretariat. Andre er gjennomført av eksterne samarbeidspartnere.

PROSJEKTAVN:	GJENNOMFØRT AV:	SUM:
"Brukerforum 3.0"	Nasjonalt senter for telemedisin og samhandling	282 000,-
"Kart & kompass i paragrafjungelen"	FFO Nasjonalt	92 000,-
"Støttesamtaler for søsken"	Frambu og Universitetet i Oslo	75 000,-
"Ny modell for rehabilitering"	Voss kommune	480 000,-
"www.sannerjeg.no"	Bivrost film og tv	575 000,-
"Nødvendig for noen, er bra for alle"	FFO Nasjonalt	190 000,-
"Samfunnsansvar i praksis"	Foreldrelagt ved Krossen skole, Kr.sand	100 000,-
"Sjelden - men ikke alene"	Sanden media	275 000,-
"Samhandling for oss?"	FFO Nasjonalt	110 000,-
"Alternativ rapportering"	FFO Nasjonalt	432 000
"Hund som assistanse i hverdagen"	Antrologisenteret	93 000,-

Aktiviteter i FFO

Foruten å skrive høringsuttalelser, merknader til stortingskomiteer, delta i møter og lignende, har FFO arrangert egne kurs, seminarer og møter i 2014. Her er oversikt over hva som har skjedd i regi av FFO nasjonalt:

- Refleksjonsseminar FAFO-prosjekt (8. januar 2014)
- En sjelden dag (28. februar 2014)
- Informasjonsmøte om skyggerapportering, CRPD (18. mars 2014)
- Samling for fylkessekretærer (24.-25. mars 2014)
- Frokostseminar, lansering av politisk notat (25. mars 2014)
- Ledermøte (2. april 2014)
- Erfaringsseminar om samhandlingsreformen (7. - 8. april 2014)
- NAVigatør i ukjent farvann, nasjonal erfaringssamling (23. – 24. mai 2014)
- Refleksjonsseminar FAFO-prosjekt (4. juni 2014)
- Møte om skyggerapportering, CRPD (20. juni 2014)
- Fylkesledermøte (25. august 2014)
- Fylkeskonferanse (13.-14. september 2014)
- Innspillmøte til referansegruppe til høringsmøte, NAV ekspertutvalg (18. september 2014)
- Innspillmøte til FN-konvensjonen (26. september 2014)
- Likemannskurs (11.-12. oktober 2014)
- Budsjettkonferanse (13. oktober 2014)
- NAVigatør i ukjent farvann, erfaringssamling i Telemark og Vestfold (23. – 24. oktober 2014)
- Lansering av politisk notat om skole (11. november 2014)
- Smågruppeforum (21.-22. november 2014)
- Representantskap (22. november 2014)
- Legemiddelkonferanse (26.-27. november 2014)
- Konferanse om universell utforming (6. desember 2013)
- Refleksjonsseminar NAV (2. desember 2014)

Resultatregnskap og balanse 2014

Hovedstyrets resultatvurdering

Etter Hovedstyrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balansen, med tilhørende noter, fyllestgjørende informasjon om driften av FFO og den økonomiske stillingen ved årsskiftet 2014/15.

FFO er en interessepolitisk organisasjon med kontor i Oslo. Organisasjonens styre bestod i 2014 av 8 menn og 5 kvinner. FFO har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn, og er ikke kjent med at det forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Av organisasjonens 18 ansatte er 12 kvinner. Arbeidsmiljøet anses som godt. Det er ikke registrert skade eller ulykker i 2014. Sykefraværet har vært på 3,90 %. Organisasjonen forurenser ikke det ytre miljø annet en gjennom nødvendig transport, herunder flyreiser for deltagere på ulike arrangement, og personalets reise til og fra jobb. Det er i 2014 brukt strøm og fjernvarme til oppvarming av kontorlokalene.

I tråd med vedtak i FFOs Kongress ble det utbetalt honorar til Hovedstyrets medlemmer i 2014. FFO fikk i 2014 refundert kr 1 339 254 i merverdiavgift.

Kostnaden knyttet til pensjonsordningen i FFO i Storebrand Forsikring i 2014 var på kr 2 368 060.

Det er ikke oppstått forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelsen av FFOs økonomiske situasjon. Forutsetningen om fortsatt drift er til stede og årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning. Års-regnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Oppsettet fyller også de kravene offentlige tilskuddsytere stiller med bakgrunn i Statens økonomireglement. Honorar til revisor i 2014 er kostnads-ført med kr 179 063.

Hovedstyret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av FFOs eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Det foreslås at årets overskudd på kr 1 996 991 i sin helhet føres til egenkapitalen.

Oslo, 24. mars 2015

Knut Magne Ellingsen
Hørselshemmedes
Landsforbund

Geirr Abelsen
Mental Helse

Sindre Børke
Diabetesforbundet

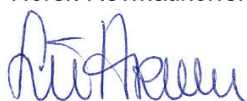

Svein Ove Langeland
Personskadeforbundet LTN

Mona Enstad
MS-Forbundet i Norge

John Berg-Jensen
Foreningen for Fragilt X-
Syndrom

Tor Eikeland
ADHD Norge

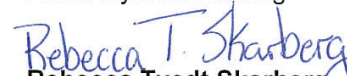

Merete Nielsen
Norsk Revmatikerforbund

Liv Arum
Generalsekretær

Atle Lunde
Norges Blindeforbund

Janne P. Bjørklund
Landsforeningen
Hjerte- og Lungesyke

Thyra Kirknes
Norsk Dymeliforening

Rebecca Tvedt Skarberg
Norsk Forening for
Osteogenesis Imperfecta

Resultatregnskap

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2014	2013
Offentlige tilskudd	1	23 481 940	22 149 825
Kontingent medlemsorganisasjoner		739 926	585 137
Husleieinntekter		230 116	219 579
Salgsinntekter		210 169	278 585
Kurs- og opplæringsinntekter		177 230	253 887
Andre inntekter		1 276 444	1 240 657
Sum driftsinntekter		26 115 825	24 727 670
Lønnskostnader ansatte	5, 6	8 911 366	8 738 463
Lønn etter regning		236 760	27 500
Eksterne arbeidskostnader	5	208 930	195 044
Pensjonskostnad	6	2 075 426	2 273 421
Arbeidsgiveravgift		1 589 571	1 584 030
Opplæringskostnader		166 600	128 720
Andre personalkostnader		248 971	205 660
Sum personalkostnader		13 437 624	13 152 838
Avskrivninger		83 606	0
Husleiekostnader m.m.		2 203 166	2 112 258
Telefon/post/fraktkostnader		190 923	160 758
Kontormask./inventar/data		712 995	813 435
Kontorrekvisita		48 453	55 863
Kopieringskostnader		286 958	387 627
Litteratur, presseklipp m.m.		119 246	116 259
Andre kostnader (inkl. honorarer)		848 170	1 361 636
Sum kontorkostnader		4 493 517	5 007 836
Hotellkostnader		1 223 558	1 248 317
Reisekostnader		939 777	937 397
Arrangement kostnader		90 859	118 223
Tilskudd		4 147 834	4 317 984
Kontingenter til andre org.		119 102	105 827
Andre org. kostnader		10 767	74 253
Sum organisasjonskostnader		6 531 897	6 802 001
Sum driftskostnader		24 463 038	24 962 675
Driftsresultat		1 652 787	-235 005
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		395 550	471 332
Finanskostnader		-51 346	-62 867
Resultat av finansinntekter/kostnader		344 204	408 465
ÅRETS RESULTAT		1 996 991	173 460

Balanse

	Note	31.12.2014	31.12.2013
EIENDELER			
Varige driftsmidler			
Hjemmeside	9	167 239	250 845
Sum varige driftsmidler		167 239	250 845
Finansielle anleggsmidler			
Investering i andre aksjer og andeler	3	95 000	95 000
Andre langsiktige fordringer	7	759 157	
Sum finansielle anleggsmidler		854 157	95 000
Sum anleggsmidler		1 021 396	345 845
Fordringer			
Kundefordringer		33 381	184 201
Avsetning tap på fordringer		-30 000	-30 000
Andre kortsiktige fordringer		1 350 052	1 162 619
Sum fordringer		1 353 433	1 316 820
Markedsbaserte investeringer	8	7 366 134	7 841 709
Bankinnskudd, kontanter	7	5 133 835	7 632 290
Sum omløpsmidler		13 853 402	16 790 819
SUM EIENDELER		14 874 799	17 136 664
EGENKAPITAL OG GJELD			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		12 034 951	10 037 960
Sum opptjent egenkapital		12 034 951	10 037 960
Sum egenkapital	4	12 034 951	10 037 960
Kortsiktig gjeld			
Udisponerte tilskudd	1, 2	461 970	4 822 721
Leverandørgjeld		499 529	330 804
Feriepenger		982 027	994 799
Skyldige offentlige avgifter		807 484	764 455
Diverse gjeld inkl. påløpte kostnader		88 838	185 924
Sum kortsiktig gjeld		2 839 847	7 098 703
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		14 874 799	17 136 664

Oslo 24. mars 2015

Knut Magne Ellingsen
(Leder)
Hørselshemmedes
Landsforbund

Mona Enstad
(1. nestleder)
MS-Forbundet i Norge

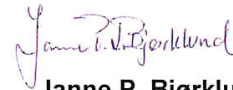
Atle Lunde
(2. nestleder)
Norges Blindeforbund

Geirr Abelsen
Mental Helse

John Berg-Jensen
Foreningen for Fragilt X-
Syndrom

Janne P. Bjørklund
Landsforeningen
Hjerte- og Lungesyke

Sindre Børke
Diabetesforbundet

Tor Eikeland
ADHD Norge

Thyra Kirknes
Norsk Dysmeliforening

Svein Ove Langeland
Personskadeforbundet LTN

Merete Nielsen
Norsk Revmatikerforbund

Rebecca Tvedt Skarberg
Norsk Forening for
Osteogenesis Imperfecta

Liv Arum
Generalsekretær

Noter til resultatregnskap og balanse

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Fordringer og gjeld som forfaller til betaling senere enn ett år etter balansedagen, klassifiseres som langsiktig. Forsikrede pensjonsforpliktelser er ikke balanseført. Kostnaden er lik årets inn- og utbetaling til forsikringsselskapet.

Note 1

Offentlige tilskudd

FFO mottok fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) et tilskudd til paraply Samarbeid på kr 14 250 000 for 2014. Dette tilskuddet brukes til å drive organisasjonen. Det vil si dekning av FFOs kontor- og administrasjonskostnader, samt FFOs Rettighetssenter. Tilskuddet sikrer også demokratiet til FFOs 77 medlemsorganisasjoner ved at vi får finansiert Kongress, Representantskap og andre arenaer for innspill og utvikling, samt til å utvikle vårt interessepolitiske arbeid. I tillegg har FFO bidratt med midler til lokale tiltak i fylker og kommuner. Inntektsføringen av FFOs driftstilskudd er periodisert. Andre offentlige tilskudd blir inntektsført i takt med påløpte kostnader og tildelinger gjennom året.

I tillegg kommer finansieringen av FFOs prosjekter, hvor FFO mottar rundt kr 8 500 000 til en rekke ulike prosjekter innen bistand, funksjonshemmedes rettssituasjon og FN-konvensjonen og brukermedvirkning i NAV for å nevne noe.

Inntektsføring av prosjektmidler

Prosjektmidlene blir ved innbetaling kreditert konto for Udisponerte tilskudd. Inntektsføring skjer periodevis og tilsvarer kostnaden som er påløpt i perioden for hvert enkelt prosjekt. Det inntektsføres ikke større beløp enn det er grunnlag for i prosjekttilskuddet.

Note 2

Udisponerte midler

Udisponerte midler fra 2014

Bufdir, Utvidet åpningstid Rettighetssenteret	Kr	229 911
NAV, Modell for brukermedvirkning i NAV	Kr	70 341
Helse & Rehabilitering – NAV-igatør i ukjent farvann	Kr	18 927
Helse & Rehabilitering – Nå er vi lei portalen	Kr	8 672
Helse & Rehabilitering – Kart og kompass i paragrafjungelen	Kr	35 337
Helse & Rehabilitering – Nødvendig for noen, er bra for alle	Kr	6 356
NORAD/Atlas-Alliansen:		
Norad informasjons midler	Kr	21 671
Kina	Kr	19 880
Sørlige Afrika ledertrening	Kr	24 324
Sørlige Afrika SINTEF	Kr	26 551

Sum udisponerte midler

Kr 461 970

Note 3

Aksjeposter

Investeringer i andre aksjer		
Aksjepost i Travelnett Helsereiser AS	Kr	95 000
Sum anleggsmidler	Kr	95 000

FFO eier 11,5 % av aksjene i Helsereiser AS. Eierandelene til de tre andre eierne: Norsk Revmatikerforbund, Psoriasis- og eksemforbundet, Norges Astma- og Allergiforbund er 29,5 % hver.

Det reviderte resultatet for 2013 viser et overskudd på kr. 316 608.

Note 4

Egenkapital

Egenkapital 01.01.2014	Kr	10 037 960
Årets resultat	Kr	1 996 991
Sum egenkapital 31.12.2014	Kr	12 034 951

Note 5

Godtgjørelser

Lønn og godtgjøring til generalsekretær for 2014:

Lønn og Feriepenger:	Kr	900 736
Elektronisk kommunikasjon (telefon)	Kr	4 392
Andre ytelser:	Kr	2 997
Sum	Kr	908 125

Godtgjørelser til Styret 2014:

Styrehonorar (leder 1 G, nestledere 1/3 G, medlemmer 1,5 % av G pr møte de deltar på)	Kr	208 930
Sum	Kr	208 930

Revisor:

Kostnadsført revisjonshonorar (inklusive merverdiavgift)	Kr	155 000
Annen bistand	Kr	24 063
Sum		179 063

Note 6

Pensjonskostnader

FFO har hatt 18 ansatte i 2014. Organisasjonen er etter lov om obligatorisk tjenestepensjon (OTP) pliktig til å ha en tjenestepensjonsordning for sine ansatte. FFO har en ytelsesbasert kollektiv tjenestepensjonsordning til sine ansatte i Storebrand Forsikring. Pensjonsordningen omfatter både nåværende og tidligere ansatte. FFO dekker alle kostnader bortsett fra 2 % av bruttolønn som dekkes av hver enkelt ansatt. Offentlig tjenestepensjon er en brutto pensjonsytelse.

Pr. 31.12.2014 var 18 ansatte medlemmer i ordningen. I tillegg er FFO forpliktet til å betale oppregulering for tidligere ansatte, i tråd med økningen av folketrygdens grunnbeløp pr. 01.05. hvert år. Pensjonskostnad i 2014 inkludert arbeidsgiveravgift, og etter fradrag av egenandel betalt av ansatte utgjør kr 2 368 060.

Note 7

Bundne midler

Langsiktig fordring

FFO har deponert for husleie i Mariboegate 13 med kr. 759 157.

Bankinnskudd, kontanter

I posten inngår bundne bankinnskudd. Kr 371 084 gjelder trukket forskuddsskatt termin 6/2014.

I følge retningslinjer for tildelte midler fra Atlas-alliansen (NORAD-midler), er utbetalte midler bundne midler som står på separate konti og bare benyttes til FFOs bistandsprosjekter. I tillegg skal renter på disse midlene tilfalle formålet. Pr. 31.12.2014 sto det til sammen kr 1 308 863 på disse kontiene.

Note 8

Markedsbaserte investeringer

Deler av FFOs overskuddslikviditet er plassert i obligasjonsfond forvaltet av Swedbank.

Plassering i obligasjonsfond:

Swedbank rente	Kr	7 366 134
FFOs samlede overskuddslikviditet pr 31.12. 2014		7 366 134

Note 9

Varige driftsmidler

	Hjemmeside	Sum
Anskaffelseskost 01.01	250 845	250 845
Tilgang i året	0	0
Anskaffelseskost 31.12	250 845	250 845
Akkumulert avskrivning 31.12	83 606	83 606
Bokført verdi 31.12	167 239	167 239
Årets avskrivning	83 606	83 606
Avskrivningssatser	33 %	

Pedersen & Skogholt

REVISJON • REGNSKAP • RÅDGIVNING

Pedersen & Skogholt AS

Org.nr.: 987 562 765

Idrettsveien 9, Postboks 464, 1401 Ski
Telefon: 64 85 15 00 Telefaks: 64 85 15 15

E-mail: firmapost@pedersen-skogholt.no

Web: www.pedersen-skogholt.no

Medlem i Den norske Revisorforening

Til representantskapet i Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon som viser et overskudd på kr. 1.996.991. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og generalsekretærs ansvar for årsregnskapet

Styret og generalsekretær er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og generalsekretær finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for organisasjonens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utføre revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon per 31. desember 2014, og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Ski, 24. mars 2015

PEDERSEN & SKOGHOLT AS

Carl Martin Getz

Statsautorisert revisor

ADHD Norge
 Afasiforbundet i Norge
 Astma- og Allergiforbundet
 Autismeforeningen i Norge
 Barnekreftforeningen
 Blærekreftforeningen
 Cerebral Parese-foreningen
 Diabetesforbundet
 Dysleksi Norge
 Forbundet Tenner og Helse
 Foreningen for Blødere i Norge
 Foreningen for el-overfølsomme
 Foreningen for Fragilt X-Syndrom
 Foreningen for Hjertesyke barn
 Foreningen for Kroniske Smertepasienter
 Foreningen for Muskelsyke
 Foreningen for Søvn sykdommer
 Hjernesvulstforeningen
 Hørselshemmedes Landsforbund
 Iktioseforeningen i Norge
 Interesseforeningen for LMBB syndrom
 Klinefelterforeningen i Norge
 Landsforeningen for kombinert syns- og hørselshemmede/døvblinde
 Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende
 Landsforeningen Alopecia Areata
 LHL, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke
 Landsforeningen for Huntingtons Sykdom
 Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte
 Landsforeningen for Overvektige
 Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse
 Landsforeningen mot Fordøysessykdommer
 Landsforeningen We Shall Overcome
 Leverforeningen
 Marfanforeningen
 Mental Helse
 Momentum
 Morbus Addisons Forening
 Multippel Sklerose Forbundet i Norge
 Munn- og halskreftforeningen
 Norges Blindeforbund
 Norges Døveforbund
 Norges Fibromyalgi Forbund
 Norges Myalgisk Encefalopati Forening
 Norges Migreneforbund
 Norges Parkinsonforbund
 NORILCO, Norsk Forening for Stomi- og Reservoaropererte
 Norsk Craniofacial Forening
 Norsk Dysmeliforening
 Norsk Dystoniforening
 Norsk Epilepsiforbund
 Norsk Forbund for Svaksynte
 Norsk Forening for Analatresi
 Norsk Forening for Cystisk Fibrose
 Norsk Forening for Ehlers-Danlos Syndrom
 Norsk Forening for Nevrofibromatose
 Norsk Forening Osteogenesis Imperfecta
 NOFUS, Norsk Forening for personer med Urologiske Sykdommer og inkontinens
 Norsk Forening for Slagrammede
 Norsk Forening for Tuberøs Sklerose
 Norsk Hemokromatoseforbund
 Norsk Immunsviktforening
 Norsk Interesseforening for Kortvokste
 Norsk Interesseforening for Stamme
 Norsk Lymfødemforening
 Norsk Osteoporoseforbund
 Norsk Porfyriforening
 Norsk Revmatikerforbund
 Norsk Tourette Forening
 Nye Pluss – hivpositives landsforening
 Personskadeforbundet LTN
 Prostatakreftforeningen (PROFO)
 Psoriasis- og eksemforbundet
 Ryggforeningen i Norge
 Rådgivning om spiseforstyrrelser
 Ryggmargsbrokk- og Hydrocephalusforeningen
 Stoffskifteforbundet
 Turner Syndrom Foreningen i Norge

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Mariboegs gate 13, 0183 Oslo.
www.ffa.no E-post: info@ffa.no Telefon: 815 56 940